

POSUDEK OPONENTA NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI PETRY ŠNEDORFOVÉ S NÁZVEM
„NEVERBÁLNÍ PROJEVY DOMINANTŮ PODLE MODELU PRŮŠOVÉ A LINDOVÉ“

Bakalářská práce Petry Šnedorfové je velmi zajímavým počinem, neboť se týká již tolikrát diskutovaného tématu dominance a submisivity. Je to téma, které je problematické, velmi komplexní a jeho pojetí se liší od autora k autorovi. Autorka této práce vychází z předchozí práce její kolegyně Průšové, v jejíž práci šlo o nové pojetí dominance, které předpokládá existenci několika typů dominování v závislosti na míře moci a pro/asocialitě. Jednotlivé typy dominantů se pak vyjadřují charakteristickým komunikačním stylem a cílem této práce bylo ověřit tento model čtyř typů dominantů analýzou reálných neverbálních projevů dvaceti interagujících párů, kteří se shodovali v tom, koho v partnerství považovali za dominantnějšího.

V první části práce se autorka na více než 20 stranách zabývá problematikou dominance, dominování a moci a rozebírá předchozí model Průšové, z něž sama vychází. Na to, jak je tato problematika složitá, bych čekala, že bude teoretické části věnováno více prostoru, na druhou stranu je nutné uznat, že se autorka drží tématu a nikam zbytečně neodbíhá. Text je celkově jasný a logický, nicméně hovořím z pohledu člověka, který je s modelem Průšové a Lindové alespoň rámcově obeznámen – čtenář, který by tuto výhodu neměl, by musel čekat 23 stran textu, než mu bude model vysvětlen. Doporučovala bych tedy modelem, z něž autorka vychází a na němž celou práci staví, začít. Tím by se taky předešlo trochu zmatečnému výkladu na začátku teoretické části, kde se směšují pojmy „dominance“, „moc“ a „vysoký status“, které jsou pak vysvětleny až během výkladu modelu Průšové a Lindové.

Po jazykové stránce je text napsán velmi čtivě, ale zároveň dostatečně odborně, v podstatě bez chyb, což pro mě byla po čtení jiných studentských prací příjemná změna.

Co se týče empirické části práce, celkově hodnotím provedený výzkum jako vysoce kvalitní, přesahující požadavky na bakalářskou práci. Zejména oceňuji jasně a přehledně popsané jednotlivé neverbální modalitě, jejich projevy a vytvoření jednotlivých kategorií, dále velmi sofistikované statistické zpracování dat (dělala to autorka sama?).

Ačkoliv je zřejmé, že autorka věnovala výzkumu mnoho pozornosti, obecně by bylo k testování navrženého modelu třeba většího vzorku – ve výsledku je ve vzorku nejvíce silně prosociálních dominantů, ale např. pouze dva silně asociální dominantí, a možná následkem toho některé typy neverbálního chování pak nejsou zcela jednoznačně zařaditelné do jednotlivých kategorií.

Dále se domnívám, že by výsledky zasloužily rozvinutější diskusi v širším pohledu na problematiku. Jaké má například tato navržená typologie důsledky pro další výzkum či pro praxi? Pokud někoho zařadím na základě navrženého modelu, co s tím lze dále dělat? Šlo by například zjišťovat spokojenost v partnerství či jiných mezilidských interakcích na základě adekvátního zastoupení dominantních a submisivních jedinců?

Zajímavé by bylo tento model testovat v dalších výzkumech a zajímal by mě názor autorky na navrhované studie. Např. by mě zajímalo, zda by bylo možné zjistit, zda tyto 4 typy lidí rozřazených na základě dominantních projevů korelují s osobnostními faktory např. jak jsou měřeny pomocí Big 5. Dále by bylo zajímavé testovat nahrávky jedné a téže osoby v interakci s různými lidmi, s partnerem, kolegou, kamarádem atd., aby bylo možné určit, zda dotyčný vykazuje stejný typ dominování ve všech situacích. Podobně bych navrhovala aplikovat tento model na jinou věkovou kategorii, ideálně na děti kolem čtvrtého a pátého roku, např. při hře, kdy by bylo možné jednotlivce snadno nejen zařadit do jednotlivých kategorií podle navrženého modelu, ale také zjišťovat, s jakým typem člověka preferují interakci.

Celkově hodnotím práci jako výbornou,

Mgr. Jaroslava Valentová, PhD